

OBSAH

Úvodem	11
1 Jednotný postup při poskytování první pomoci	13
1.1 Předlékařská první pomoc	13
1.2 Složky záchranného systému	14
1.3 Povinnosti jednotlivých složek záchranného systému	14
1.4 Dodržování bezpečnosti v případě nehody	18
1.5 Linky tísňového volání	19
Kontrolní otázky	20
2 Základní druhy obvazů	21
2.1 Materiál ke krytí ran	22
2.2 Obvazy hlavy	22
2.3 Obvazy horní končetiny	24
2.4 Obvazy dolní končetiny	27
2.5 Náplast'ové obvazy	28
Kontrolní otázky	30
3 Příruční lékárna	31
3.1 Doporučený obsah příruční lékárny	32
Kontrolní otázky	34
4 Orientace v závažnosti nehody	35
4.1 Orientační posouzení tělesného a duševního stavu postiženého	35
Kontrolní otázky	39
5 Polohování a transport raněných	40
5.1 Manipulace s postiženým	40
5.2 Základní polohy při ošetřování raněných	42
5.3 Ukládání postiženého na nosítka	47
Kontrolní otázky	49
6 Neodkladná resuscitace	50
6.1 Základní resuscitace u dospělého	51

6.2	Základní resuscitace u dítěte	55
6.3	Poruchy průchodnosti dýchacích cest	57
6.4	Zajištění umělého dýchání v rozšířené resuscitaci	65
6.5	Obnova oběhu při rozšířené neodkladné resuscitaci	67
6.6	Neodkladná resuscitace při škrcení a oběšení	68
6.7	Neodkladná resuscitace po tonutí	68
6.8	Etické aspekty neodkladné resuscitace	69
	<i>Kontrolní otázky</i>	70
7	Krvácení	72
7.1	Zevní krvácení	72
7.2	Vnitřní krvácení	77
7.3	Krvácení z přirozených tělních otvorů	79
	<i>Kontrolní otázky</i>	82
8	Šok	83
8.1	Druhy šoků	83
8.2	Příznaky šoku	83
8.3	Protišoková opatření	84
	<i>Kontrolní otázky</i>	84
9	Bezvědomí	85
9.1	Kvalitativní poruchy vědomí	85
9.2	Kvantitativní poruchy vědomí	85
9.3	Mdloba, kolaps	86
	<i>Kontrolní otázky</i>	87
10	Úrazy teplem a chladem	88
10.1	Popálení	88
10.2	Úpal – celkové přehřátí	90
10.3	Úžeh – popálení sluncem	91
10.4	Podchlazení	91
10.5	Sněžná slepota	92
10.6	Omrzliny	92
	<i>Kontrolní otázky</i>	93
11	Poleptání	94
11.1	Poleptání rohovky a spojivek	94
11.2	Poleptání kůže a sliznic	94
	<i>Kontrolní otázky</i>	96

12 Úraz elektrickým výbojem a elektrickým proudem	97
12.1 Nízké napětí do 1 000 V	97
12.2 Vysoké napětí nad 1 000 V	97
12.3 Zasažení bleskem	98
<i>Kontrolní otázky</i>	98
13 Rány	99
13.1 Druhy ran	99
13.2 Čisté rány	99
13.3 Znečištěné rány	100
13.4 Rozsáhlé odřeniny	100
13.5 Rány s cizím tělesem	100
13.6 Cizí těleso v tělních otvorech	101
13.7 Částečná nebo úplná amputace končetin, skalpace	103
13.8 Poranění zvířaty	103
<i>Kontrolní otázky</i>	105
14 Poranění kostí a kloubů	106
14.1 Zavřeně zlomeniny	106
14.2 Otevřeně zlomeniny	113
14.3 Zavřená poranění kloubů	114
14.4 Otevřená poranění kloubů	116
<i>Kontrolní otázky</i>	116
15 Poranění hlavy	117
15.1 Poranění hlavy se zachováním vědomí	117
15.2 Poranění hlavy doprovázené bezvědomím	117
15.3 Otevřená mozkolebeční poranění	118
15.4 Poranění obličejové části hlavy	118
<i>Kontrolní otázky</i>	119
16 Poranění páteře	120
16.1 Podezření na zlomeninu krční páteře	120
16.2 Podezření na poranění hrudní a bederní páteře	122
<i>Kontrolní otázky</i>	122
17 Poranění hrudníku	123
17.1 Zavřená poranění hrudníku	123
17.2 Otevřená poranění hrudníku	123
<i>Kontrolní otázky</i>	124

18 Poranění břicha	125
18.1 Krytá poranění břicha	125
18.2 Otevřená poranění břicha	125
18.3 Náhlé bolesti břicha	126
Kontrolní otázky	126
19 Polytraumata – mnohočetná poranění	127
19.1 Crush syndrom – poranění zaklíněním, zasypaním, stlačením	127
Kontrolní otázky	127
20 Překotný porod	129
20.1 Příprava na porod	129
20.2 Vlastní porod	129
20.3 Ošetření novorozence	131
20.4 Poporodní péče o rodičku	132
Kontrolní otázky	132
21 Otravy	133
21.1 Otrava potravinami včetně hub	133
21.2 Otrava léky	133
21.3 Otrava alkoholem	134
21.4 Požití jiných otravných látek	135
21.5 Otrava oxidem uhelnatým	136
Kontrolní otázky	137
22 Speciální první pomoc při zásahu toxickými látkami	138
Kontrolní otázky	146
23 Náhlé stavy při základních onemocněních	147
23.1 Náhlá nedokrevnost končetin	147
23.2 Náhlá žilní trombóza	147
23.3 Náhlá bolest na hrudi – infarkt myokardu	148
23.4 Náhlá dušnost	148
23.5 Křeče	149
23.6 Naléhavé stavy při cukrovce	150
23.7 Nevolnost nejasného původu	151
23.8 Náhlé průjmy	152
23.9 Agresivní stavy postižených	152
Kontrolní otázky	153

24 První pomoc při onemocnění z ozáření	154
<i>Kontrolní otázky</i>	155
25 Modelové situace	156
25.1 Stav po tonutí	156
25.2 Tržná rána levé paže s tepenným krvácením	157
25.3 Sečná rána levého bérce	159
25.4 Hluboké bezvědomí se zástavou dýchání	160
25.5 Popáleniny I. a II. stupně	161
25.6 Popálenina III. stupně	162
25.7 Poleptání neznámou žíravinou	163
25.8 Zasažení elektrickým proudem	164
25.9 Řezná rána na pravé dlani s úlomky skla	165
25.10 Ztrátové poranění prstů ruky	166
25.11 Rozdrcení levé ruky	167
25.12 Zlomenina pravého zápěstí	168
25.13 Zavřená zlomenina pažní kosti	170
25.14 Zlomenina levé klíční kosti	171
25.15 Zavřená zlomenina levé stehenní kosti	172
25.16 Zavřená zlomenina pánve s podezřením na vnitřní krvácení	173
25.17 Otevřená zlomenina levé stehenní kosti s tepenným krvácením	174
25.18 Otevřená zlomenina levého předloktí	176
25.19 Podvrtnutí levého kotníku	177
25.20 Vymknutí levého ramene	178
25.21 Vymknutí levého lokte	179
25.22 Podezření na zlomeninu spodiny lebeční	180
25.23 Cizí těleso v oku	181
25.24 Deformace nosu s krvácením	182
25.25 Podezření na zlomeninu krční páteře	183
25.26 Podezření na zlomeninu hrudní páteře	184
25.27 Pohmoždění hrudníku	185
25.28 Otevřený pneumotorax	186
25.29 Pneumotorax s cizím tělesem v ráně	187
25.30 Otevřené poranění břicha s vyhrzlou střevní kličkou	188
25.31 Otřes mozku s tržnou ránou na pravém spánku	189
25.32 Otrava léky	190
25.33 Podezření na otravu oxidem uhelnatým	191
25.34 Podezření na akutní infarkt myokardu	192
25.35 Stržení nehtu s neúměrnou duševní reakcí	193

Seznam použité literatury	194
Příloha 1	195
Příloha 2	198
Modelové situace	25.1
Stav po tonutí	25.2
Těžná rána levé paže s tepenným krvácením	25.3
Sečná rána levého bérce	25.4
Hluboké bezvědomí seizurem	25.5
Pohledy I. a II. stupně	25.6
Pohledy III. stupně	25.7
Pohledy neznámou žrávčinou	25.8
Zasažení elektrickým proudem	25.9
Různá rána na pravé dlaně s hlubokými škrty	25.10
Úrazové poranění prstů ruky	25.11
Rozřezání levé ruky	25.12
Zlomovina pravého zápěstí	25.13
Zavřená zlomenina pažní kosti	25.14
Zlomovina levé klíční kosti	25.15
Zavřená zlomenina levé stehenní kosti	25.16
Zavřená zlomenina pánevní	25.17
Podezření na vrtnou zlomeninu	25.18
Otevřená zlomenina levé stehenní kosti	25.19
Otevřená zlomenina levého předloktí	25.20
Podvrtnutí levého kotníku	25.21
Výmknutí levého ramene	25.22
Výmknutí levého lokte	25.23
Podezření na zlomeninu špičky lebeční	25.24
Cizí těleso v oku	25.25
Deformace nosu a krvácení z nosu	25.26
Podezření na zlomeninu krční páteře	25.27
Podezření na zlomeninu hrudní páteře	25.28
Pomozdělná hrudníková tržina	25.29
Otvřený pneumotorax	25.30
Pneumotorax s cizím tělesem v ráně	25.31
Otvřená poranění břicha s výtokem žlučiny	25.32
Ořez mozku a tržnou ránu na pravé pažní kosti	25.33
Ořez pažní kosti	25.34
Podezření na akutní infarkt myokardu	25.35
Strčená nehtu s nečistotou duševní reakcí	25.36